

SZÉKELY-UDVARHELY

UDVARHELYVÁRMEGYE JOGÜGYI, KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMIVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI LAPJA

UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZOK EGYLETE, AZ ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS A GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

LŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 10 K. Félévre 5 K. Negyed-
re 2 K 50 f. Külföldre egész évre 13 korona. Papok-, tanítók-,
gazdasági egyleti tagok- és közs. előjáróknak egész évre 8 K.
Tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 7 K. — Egy
példány ára 10 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos

BETEGH PÁL.

Főmunkatárs: **FÜLEI SZ. LAJOS.**

HIRDETÉSI DIJAK: Hivatalos hirdetések 100 szóig minden
szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések □cm.-ként 6 fillér-
többesüri közlésnél 4 fillérért közöltetnek. Nyílt-tér sora 1 K. Hir-
detés és nyílt-tér díja előre fizetendő. — Megjelen heten ki n
kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: BETEGH PÁL könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvkötő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések
kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz. és hirdetések intézendők. — Kéziratok vissza nem adatnak. — M. kir. postatakarék és Clearing számla 10,489. sz.

Nevelési hiányok.

Czikk, minőnek olvasása unalmas.
Kép, melytől a hideg kiráz.
Szomorú állapot, melynek folyta-
tásától az ország alapja megrendül.

IV.

(Befejező közlemény.)

Azt szeretném, ha társaim közül még
alaki tovább feszegetné a kéz alatti kér-
ést. Attól tartok, hogy óhajításom ered-
ménytelen marad. A méltán vádolt ember
kargatja a bűneit, nem egykönnyen be-
zél azokról.

Féktelen rossz gyermekekkel és ifjak-
al pedig csaknem minden háztáj, minden
salád és következőleg minden iskola telve
an s így a vétkes mulasztás mindenkit
erhel. Reménytelen és csüggeteg lemond-
ással csak titkon kesereg e felett a nagy
bbség.

Méltán kesereg, mert a baj sokkal
agyobb, mint a mekkorának látszik. A
gyermek- és ifjusereg kilencztized része tel-
esen emánczipálta magát mindenek szemé-
ttára a szülők és iskolák eddigi zsar-
ok nyomása alól. Nekik ne rendelkez-
ék sem egyik, sem másik. A mesebeli
mes pillangók szabadsága őket is meg-
leti. A mi az ők szükségük kielégítését
leti, azzal tartozik a szülők serege, a
rsadalom és állam. Ők a vezetők.

Mindenki láthatja, hogy ez valóságos

anarkia, a legveszedelmesebb szocializmus,
kommunizmus és nihilizmus megtestesü-
lése, mert a féktelennek nevededett bár-
mely sorsu ember gonoszabb a fenevadak-
nál. Az ezekben felburjánzott rossz tulajdo-
nokokat nem fojtják el a karácsoni szelid
legendák, sem a bethlehemi jó gyermek
isteni példái és viselkedése. A tigriskölyket
bármennyire simogatod és traktárod, mégis
a húsodba harap, mihelyt szerét ejtheti.

Fegyelem kell első helyen
minden áron s azután egyéb.

A fegyelmezellenül nevededett, serdült
mindkét nemü ifjuságból kerül ki az álta-
lánosán elítelt cselédség, mely szolgál-
latba állás után sem kerül jóakaratu, ko-
moly és következetes, törvényszabta fegye-
lem alá, mert a féktelen ur és asszonyság
erre maga is képtelen. Különbén is nem
lehet azt várni, hogy cselédjeit helyesen
fegyelmezzék az, aki gyermekeit, sőt önma-
gát sem képes megfegyelmezni. Itt van a
főforrása a cselédek rosszaságának is.

Régóta hirdetik, hogy rend a lelke
mindennek. S mi az a rend. Ide
vonatkozó értelemben nem egyéb az, mint
a fegyelem.

Nem akarom én azt, hogy szülők és
iskola bá b o k a t neveljenek a gyermek-
és ifjuseregből. De még a gondolatától is
irtózom annak, hogy féktelen és eszeveszett
t i g r i s e k nevedjenek. Családok, tár-
sadalom és nemzet alapfalai indultak sü-

lyedésnek a fegyelem és rend betonjának
hiánya miatt s így emez épületeket hiába
tatarozza elkésletten akárki is.

Ezeket azonban elmondhatja akárki,
ha eredménye nem lesz. Ki lesz képes
emaz alapos észrevételeket a társadalom
minden osztályaihoz bevezetni s érvényre
juttatni? Ez a nagy kérdés.

Ugy gondolom, hogy ez nem a gaz-
dasági egyletek, vagy iparkamarák feladata,
hanem a tanári és tanítói köröké, ha ez
utóbbiak jó oldalról ezuton is beakarnák
mutatni magukat a világnak.

A gyógyszerek közül egyet bátor va-
gyok megnevezni, mely talán valamennyi
között legeredményesebben beválnék általá-
ban is, de főleg a serdülőkre és serdül-
tekre nézve. És ez a hasznos testi
foglalkozás, az ifjaknak erre
való rászorítása.

Főleg a városi iskolák ifjusága az
évenkénti 4—5 havi szünet alatt semmi-
vel sincs elfoglalva. Az iskolák nem tudnak
róluk, a szülők is felette keveset. Napról-
napra csak evés idején, vagy akkor látják
őket, mikor újra ruha kell. „Hagyd békén
őket apjok, ne háborgasd őket anyjok.
Hadd aludják és játszdják, mulassák ki
magukat szegénykék. Kinlódhatnak még
eleget.”

Ők el is töltik az időt, de hogy hol
és mivel, azt voltaképpen ők tudják még
falukon is újabb időben. Rendesen felette

„SZÉKELY-UDVARHELY“ TÁRCZÁJA.

Hátrább az agarakkal!

— Vig jelenet. —

(A „Székely-Udvarhely“ eredeti tárczája.)

Személyek:

Kallós Pista.

Leontin.

Mendey Károly.

Sinosan berendezett fogadó-terem. Előbb *Leon-
tin* és *Mendey*, később *Kallós*.)

Mendey (belépve az ajtón, megcsipi *Leon-
tin* arcát). Ah, csinos kis fruska!

Leontin (méltatlankodva). Uram, ezt kikérem
magamnak! Kit keres?

Mendey. Kallós Pista barátomat, régi jó
zimborámat.

Leontin. Tessék helyet foglalni, mindjárt itt
sz. (Oldalt.) Legjobb alkalom, hogy megtudjak
almit Pista multjából. (Leül Mendeyvel szemben.)

Mendey. Ah, ezer bocsánat nagysád! (Ol-
alt.) Szerencsés kópé ez a Pista! Minő bájos
uskára tett ismét szert. (Hangosan.) Nini, most
szem csak észre, minő háziasan rendezte be
agát Pista barátom. Minden darabon meglátszik
agyengéd női kéz nyoma. A rendezkedés leg-
sebb részletéig finom műizlésre vall. Ez nagy-
d műve ugy-e bár?

Leontin. Uram nem szeretem a bókot, de a
nyit gyűlölöm. Hiába gunyolódik. Mert bárha a
rendezésünk nem is árul el művészieséget,

mégis, ha őszinte akar lenni, be kell vallania,
hogy ezt a régi garzon-lakást egészen kivéte-
lem pongyolájából. Hol lát itt, uram, az ablakon
pipát, a padlón törülközőt, vagy az asztalon
gyorsforralót? Avagy most is hevernek-e itt
szerte-széjjel vázlatok és irományok, amelyeknek
tömkelegén senki, legkevésbé a gazdájuk igazod-
hatik el? Hiába a férfiak nem szeretik a rendet.
Ha némi önmegtágadást nem tanusítanak a
szerelem első idejében.

Mendey. Ah, tehát még csak a kezdetnél
tartanak? (Oldalt.) Örületesen szép ez a kis
fruska. Hátha leüthetném Pista pajtás kezéről. Ez
volna csak a tréfa!

Leontin (büszén). Uram, semmi ezézés, kü-
lömben magára kellene hagynom.

Mendey. Oh kérem, minden czélzás nélkül
mondtam. (Oldalt.) Minő jól áll az affektáció a kis
képmutatónak! (Hangosan.) Elvégre nagysád is
befogja látni, hogy mindennek van kezdete és
vége. Legelőbb a szerelemnek és legelőbb Pista
barátom szerelmének!

Leontin (megütközve). A szerelemnek? Pista
szerelmének?!

Mendey (flegmatikusan). Ugy van, amint
mondtam. (Oldalt.) Hogyan is kezdjem? (Hang-
osan.) Tegyük föl, hogy társalgásunk szünőrája
elmúlt volna és az álarczokat levetjük. Tegyük
föl, hogy most már feszély nélkül beszélhetünk
egymással!

Leontin. Uram, tisztességes nő a szünóra
előtt távozik.

Mendey. De a szünóra után való maradása
még nem jogosít senkit sem föl illetlen társal-

gásra. (Oldalt.) Minő képmutató a kis hamis,
minő képmutató! (Hangosan.) Maradjunk tehát a
társadalmi korlátton belül, de beszéljünk álarcz
nélkül. Azt mondtam, mindennek van vége, leg-
előbb pedig közös barátunk Pista szerelmének.
Kívánja a bebizonyítást? Állok elébe.

Leontin (ki csak nehezen fojtja vissza föl-
indulását, oldalt). Minek néz engem ez az ur?
De hadd legyen, legalább most meg tudok
mindent.

Mendey. Duzzogása mitsem használ, éde-
sem. Aki olyan világfihoz csatlakozik, mint a
minő Pista barátunk, annak el kell készülnie
lenni, hogy bizony nem az első szerelme.

Leontin. Ah?!

Mendey. Meglepi ez önt? Engedje meg ez
kissé naiv fölfogásra vall. Ha sejtettem volna,
hogy mélyebb érzelmek vonzzák önt Pista bará-
tomhoz, nem rontottam volna el illuzióját. De
megtörtént. A röpke szót többé vissza nem szív-
hatom. Talán jobb is így. Mindenesetre meg lesz
ön óva meglepetésektől, melyek esetleg kemé-
nyen sujthatnák apró szivecskéjét. — Beszélhe-
tek tovább?

Leontin (szárazon). Folytassa!

Mendey. Ön tudja, hogy Pista művész. Mű-
vészek pedig szeszélyesek. Maga a hangulat se
egyéb szeszélynél. A szeszély pedig halálos ellen-
sége az állhatatosságnak.

Leontin. Ön bizonyítékokat ígért és teoriá-
kat ad.

Mendey. Maga a theória is bizonyíték ez
esetben. Am, ha konkrét eseteket akar, azokkal
is szolgálhatok.

Lapunk mai száma 6 oldal.

nagy a vissza, vagy a még ferdébb irányu fejlődés. Azt az urfit állítsd fafüreszelni és hasogatni, adj kaszát, kapát, ekeszarvat, sarlót, villát a kezébe, hadd vágja azt a fűvet, gabonát, hadd hányja azt a szénát, kévét, hogy ropogjon a nyaka belé s hólyagosodjék a kezé. Állítsd azt a kisasszonyt daggasztó székláb, laskanyujtó lapító és főzőkemence, vagy tisztogató cseber mellé, ültessd osztovátába s hadd hordja a vizet ki és be gyűrűtlen kézzel, surolja, meszelje azt a lakást, ültessen, gyomláljon, kapáljon s vigye azt az élelmet a mezőre a dolgozóknak. Aki kézimunkával kifárasztja a testét, az jól alszik. A kézimunka edzi a testet, de egyúttal a mesevilág ábrándjait is elüzi s így megszabadít a tarka kísértetektől, irigységtől, nagyralátástól, mert a hangyák és méhek által mutatott oldalról szemlélteti a valódi életet, hol munkálkodni és nem hivalkodni kell s az a legszebb, legnagobb, legdögöbb, aki legtöbbet dolgozik. Ennek a megértése a fődolog.

Kísérlelj meg ezt a kisasszonnyal és urfival akárki s akkora változáson mennek át, hogy ők maguk is alig ismernek magukra. Az az iskolai tornázás, vagy csákyázás e tekintetben alig több a semminél, mert itt is legtöbbször a hiuság és fennhéjzás a hajtóerő, nem a komoly és kenyéradó munka. A tornázás vitézkedő játék egy sereg tetszélgással és kecskeskedéssel kapcsolatban éppen, mint a táncz. Egyik sem alkalmas arra, hogy a sokféle szeszély, különczkedés és szeleburdiság által teljesen kifordított urfi, vagy kisasszony gondolkodását helyes utra terelje s a jónevelésű emberek sorába állítsa. A sok hóbortot az ilyen műveltség esetén nem szép szó és nem becézgetés, hanem komoly kézimunka üzi el. Ez mondja meg mindenkinek, hogy mit ér. Akinek tetszik beveszi ezt a gyógyszerert és alkalmazza az ő hóbortosaira, akinek pedig nem tetszik, az elhagyja. Ajánljon ennél okosabbat valamely bicziklis pedagóg. Erősen várom. **Tanárr.**

Leontin. Ne mondja? Legyen tehát. A szünóra elmúlt és letesszük az álarczokat. Beszéljünk czeremónia nélkül, de figyelmeztetem ígéretére, hogy a dekórumot megfogja óvni. Hadd halljuk a konkrét eseteket!

Mendey. Ime itt van mindjárt a sok közül — *Leontin* (eliszonyodva). A sok közül?

Mendey (folytatva). A sok közül a kis szőke Godouche Mariette esete. Ösmeri ugye-e bár Mariettet?

Leontin. Mariettet?

Mendey. Hogyan? Nem ösmerne Godouche Mariettet? Aki minden este olyan óriási sikereket arat az orfeumban?

Leontin (hüledezve). Mariette? Orfeuménekesső?

Mendey. Az, az! Hát lássa, édesem, ez a Mariette is elmondhatna egyet-mást a művészek szeszélyeiről általában, különösen pedig Pista szeszélyességéről.

Leontin. Hogyan, uram, Mariette?

Mendey. Igenis ő. Lássa, ha akkor nem vagyok itt én, szegény Mariette árván marad magára.

Leontin. Ön volt a megmentője?

Mendey. Én. De csak Pista barátom kedveért tettem. Mert a barátságot is más mérték szerint mérik a művészek, a szerelmet is más mérték szerint. Mikor Mariette itt volt a lakásban —

Leontin (felkiált). Mariette e lakásban? Ebben a lakásban Mariette?

Mendey. No, no, csillapodjék csak le! Csak nem hiszi, hogy ön az első? Azt mondtam elébb, mindennek akad vége. Pista és Mariette közt is beállt a szakadás és én megkönyörültem a szegény kis Marietten, aki csaknem olyan szép, mint ön.

Leontin. Uram, most már elég! (Távozni akar, éppen akkor lép be.)

A székelyföldi bajok s azok legfőbb gyógyítási módjai.

— A székelyföldi kormánybiztos urhoz. —

II. 1—5. folyt.

A korcsomák átadása a községeknek, vagy betiltandó a pálinkának a korcsomahelyiségben való fogyasztása.

Kétséget sem szenved, hogy a mint a korcsomáknak a faluktól történt elvétele ejtett a községi jövedelmen a legérzékenyebb sebet, éppen úgy pótolná helyre legalább a felényi, vagy kétharmadrészben a hiányt annak visszaadása.

Az elvétel s így a legtöbb esetben egyedüli közjövödelem megszűnése óta 12 év alatt a községi szükséglet éppen megkétszereződött, a megelőző években meglevőkhez képest. Az előzőleg netalán gyűjtött tőkék elfogytak s így, miután községi közjövödelmi alap a legtöbb helyt semmi sincs, nyilvánvaló, hogy a megkétszereződött kiadásokat minden ágazatban és czímen rovatalból kell fedezni.

A korcsomabérek az előző időkben a legkisebb számításal kitettek, minden pajtáskodás mellett is, annyi 100 forintot, a hány száz lélek volt a lakosság. Azóta sehol és semmi. Akkor minden faluban szerződészerűleg ki volt kötve az italok minősége és mérési ára s a hamisítás kevésbé volt lehetséges, mint ma.

A korcsomárosok e 12 év alatt, mióta egyébbel nem bajlódnak, mint lefizetik italaik után a fogyasztási adókat s aztán szabad a vásár, alig elképzelhető mértékben elgazdagodtak minden faluban. Sem az árak, sem a minőség tekintetében nincs ellenőrzés és gát. Az ugynevezett szabad versenynek a megszorító hatalma csak képzeleti, de a valóságban nem létezik.

Vegyük, hogy 3 korcsoma van engedélyezve valamely faluba a megelőző egy helyett. Mindhárom érdektárs lévén, ugyanegy áron mérnek minden italt. Egyik is hamisit, másik is hamisit s hárman éppen három annyi italt mérnek ki, s három vagy 5—6 annyi pénzt sepernek be a lakosságtól, mint megelőzőleg az egy, pedig hárman alig hoznak be a faluba több szeszt és bort, mint behozott megelőzőleg az egy. Így tehát ugyanegy mennyiségű valódi italméért hárman háromszoros tetszés szerinti árt huznak be a lakosságtól. Természetes, hogy most a verseny idején három vagy négy annyi az ivó ember, mint megelőzőleg, mert mindenkinek megvannak a maga fogyasztói. Ha a hitel az egyikén megszűnt, megyen a másikba, s ha ott is megszűnt, megyen a harmadikba. Mindhárom veszen előre megnyomta-

Kallós. Jó napot, drágám! (megöleli és megcsókolja Leontint). Ah, Károly barátom! Szervusz pajtás! Hát mit szölsz gyors elhatározásomhoz. Tizenégy nap előtt még agglegény, ma már bemutatathatom a nőmet.

Mendey. (zavartan) Hogyan a nő?

Kallós. Ugy-e mindig mondtam, ha egyszer ráadom a fejemet, nagyon gyorsan át fogok esni a házasságon. Nemde nincs okom megsajnálni? (Gyengéd pillantással Leontinra.) Van-e kedvesebb, szeretetreméltóbb angyal a nejeckémnél?

Leontin. Hogyan, Mariette?

Kallós. Miféle Mariette?

Leontin. Hát az, aki olyan szépen énekel.

(*Mendey.* Kallós háta mögött egyre int, hogy ne beszéljen.)

Leontin. Hát nem ösmered a kis szőke Mariettet, akin annyira megesett a Károly barátod szíve, hogy legnagyobb zavarából lovagiasan kimentette?

Kallós. Nem én. De annál jobban ösmerem Károly barátomat és tudom, milyen jó szíve van. (Mendeyhez.) Majd a vacsora után elbeszéléd Mariette történetét, ugy-e? Mert itt kell ám maradnod vacsorára.

Mendey. (zavartan) Én — én.

Leontin. A barátod bucsuzni jött. Több évi tanulmányuttra indul Olaszországba és távozása előtt még egyszer átakarta ölelni régi kenyeres pajtását!

Mendey. (hálás pillantást vetve Leontinra) Igen, igen, igen elbucsuzom. Sietek, mert 6 órakor indul a vonat. Isten veled, édes Pistám. (Megöleli Pistát.) Isten önnel, nagysád! (Megcsókolja Leontin kezét és gyorsan elsiet.)

Leontin. Alásszolgája, mentő ur!

(Függöny).

Fenyő Sándor.

toit és a legtöbbször nem is sejtett tartalmu kötelezvényt vagy váltót a kisebb összegekről is. Beperelés és ítélet nélkül küldi a falusi polgárokat egyenesen zálogolni, vagy ügyvédhez fordul, hogy írja alá a készen odavitt fizetési felhívásokat, s az ügyvéd 5 frtért megteszi és a nép fizet ijedtében még a lelké üdvösségéből is, mert különben valahol setétben valaki úgy megveri, vagy vereti látatlanul, hogy örökre félszeg marad.

A megelőzőleg egy által fizetett hasznos ma háromszoros mértékben most mindháromnak a tőkegyaradást csinál, ami a 12 év alatt mindháromnál 4—5 ezer forintot tesz ki; a bő költekezést, fényűző háztartást, sok gyermeknevelési költséget s ezeken kívül azok számára külön házi tanító tartását nem is számítva

Ily kedvező helyzetben minden nagyobb pénzbeli vagy tanulmányi tőke befektetése, vagy kockázat és munka nélkül, a korcsomárosok ma jövedelmezőbb állás, mint a járásbíró, hatalomnak pedig nagyobb hatalom a nép között, mint bármi más. Hangadó, közvéleménycsináló, erkölcsi, viselkedési és más ügyekben merész bíró, tekintély, szükség esetén senki sem kap oly könnyen és hamar kölcsönt, kezeset, mint ő; kinevel, kigunyolja azokat, a kik mindennap pénz viznek hozzá; nem cserélne 10 közepes mezőgazdasági összes jövedelmével és összesített életmódjával; minden tojás és kupánként véghetetlen gabonához hozzá kerül, voltaképpen semmiért, s csupán ezen az uton megkapja a háztáj élelmezési költséget; virilis a faluban, s nagyrésze a megyében s mint ilyenek a kegyét keresik a kormányzat és más hivatalok főbb közegei. Papi, tanítói és jegyzői kar egyrésze rákényszeríti önmagát és családját arra, hogy értékes barátságát keresse titkon és nyilván s érdekeinek előzékenységből is szolgálatokat tegyen. Minden tekintetben nagyobb, mint 55 évvel ezelőtt bármelyik közép állású falusi nemes ember a jobbágyai között. Valóságos hajszafoly az illető hatóságoknál azért, hogy ki nyerhesen italmérési jogot. Ezért a korcsomárosok legnagyobb része nem is indítja a gyermekeit egyéb foglalkozásra, mint korcsomárlásra. Ha ellensége támad, egy ilyennel szemben 20 védelmezője akad. Akaratát nincs a ki korlátozza, eljárásaiért felelősségre vonja. Csaknem felül áll a törvényen s annak közegein.

Ezt mindenki így tudhatja, ha tudni szeretné és akarja. S ezen kivételes helyzetet nem ők maguk teremtették meg, hanem országos intézkedés, mely szerintem nem tudta, hogy végeredményét véve — mit csinál e tekintetben. Erkölcsi és vagyoni romlás megsokszorozódott, a község mint ilyen, a lakosság nagy részével tönkrement legfőleg ebből az okból.

Ugy hiszem, hogy avagy csak ezek a tények is megokolnák azt, ha egy szép napon, mielőtt hamarabb a községek kezébe adnák a korcsomákat a mostani feltételek mellett. Ezek helyiségükkel együtt haszonbérbe adnák, mint régen, szerződés szerint kikötve az italok minőségét és árát az ellenőrzést pedig nem csupán az előjáróságokra bízják, hanem a pénzügyi és csendőrségi községekre.

Igy a kincstár megkapná azt, a mit most kap s a községek is jelentékeny évi jövedelemhez jutnának, természetesen abból, a mi most méltatlanul a korcsomárosok zsebébe foly. A korcsomáros is élne, mint régen és a község is, — terhes pótdadók nélkül — mint régen.

Ez a népről azonnal roppant kényszerű terhet venne le.

Ha ennek keresztülvitelét a nagy befolyású virilis korcsomárosok megakadályoznák, vagy szakemberek nem tartanák indokoltnak és helyesnek, akkor megemlítek egy másik módot is.

Előbbi esetben, haladék nélkül, szigorúan meg kell tiltani, hogy valamely falusi korcsomában a helybeliek közül valaki pálinkát és bort ihassék meg akár egyedül, akár a sógorával. Vásárolja meg az italt a helybeli, mint a bolti áru cikkeket. Onnan vigye haza, vagy bárhova mindenki s csináljon vele otthon vagy egyébütt azt, a mit éppen tetszik.

Igy megszűnnék a társaságos, rettentő részegeskedés; a részeg fővel való sok kezességvállalás, váltóalírás, a korcsomárosi italhamisítás; sok pénznek a zsebből való elveszése, verekedés; a még iskolás gyermekeknek is ott kártyázása, szivarozása és ivása. Megszűnnék a sokszor egész reggelig tartó korhelykedés, hajmeresztő kártyázás, a többnyire vastagon fogó korcsomárosi krétavetés. Csupán átutazó idegenek kaphassanak helyben elfogyaszthatólag néhány deczi pálinkát, fél liter bort. Sört ihassék ott helyben a falubeli és az idegen, tetszés szerint.

Nyilt-tér.*

Rövid használat után nélkülözhetlen.
Igen alkalmas utazásoknál.
Egészségügyi hatóságok által megvizsgálva.

Bizonyítvány Kelt Bécsben, 1887. júl. 3-án.

Kalodont

nékülözhetlen
fogtisztító szer.

Elsőrangú higienikusok elismerik, hogy egészségünk fenntartásánál nem nélkülözhető a fogak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el ezáltal. Ennél legsikeresebbnek bizonyult a „KALODONT“, mely az antiszeptikus hatást a fogaknál szükséges mechanikus tisztítással kitűnően egyesíti.

Apró hirdetések.

E rovatban minden szót 4 fillérért, vastagabb betűvel 8 fillérért közöl a kiadóhivatal.

NAPTÁRAK, író- és levélpapírok, borítékok, ténták s mindenféle nyomtatványok és irodai szerek DUS VÁLASZTÉKA van a „SZÉKELY-UDVARHELY“ kiadóhivatalában (BETEGH PÁL könyv-, papír-, író- és rajzszekereskedése Székely-Udvarhelyt.

Találmányi szabadalmak

bejelentését, védjegyek és mustrák belajstromoztatását előnyös feltételek mellett teljesíti TAKACS GYÖZŐ és TARSA elsőrendű mérnöki és hites szabadalmi ügyvivői iroda Budapesten, VII. ker. Kerepesi-u. 40. sz. a. Felvilágosításokat a nevezett iroda, valamint a „Székely-Udvarhely“ kiadóhivatala is készséggel nyújt ugy a vármegyebeli, mint a vidéki érdeklődő közönségnek. Ugyancsak a fenti cég mérsékelt áron szállít saját rendszere szerint készített kitűnő fémczementet, mely vaskorlátoknak és hasonlónak kövekben való megerősítésénél ólom, vagy kén helyett meglepő eredménnyel alkalmazható. Acetylen- és villamos világítási berendezések, kellékek nagyban és kicsiben. Költségvetések, előmérletek szerkesztése.

Köhögés és rekedtség ellen nincs jobb a RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál,

de vásárlásánál vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

*** 1 doboz ára 60 fillér. ***

Csak RÉTHY-féét fogadjunk el!

Sz. 765—902. vhtó.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a székelykereszturi kir. járásbíróság V. 477—1 számú végzése következtében dr Viola Sándor székelykereszturi ügyvéd által képviselt Etéd és vidéke községi hitelszövetkezet javára Pálfi Zoltán martonosi lakos ellen 812 K s jár. erejéig 1902. évi november 8-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján le- és felülfoglalt és 1177 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: 2 ló, 2 tehén, 24 szekér széna és 1 kas esőtörökbuza nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a székelykereszturi kir. járásbíróság 1902-ik évi V 477—2 számú végzése folytán 812 K tőkekövetelés, ennek 1902. évi aug. hó 17 napjától járó 6 százalékos kamatai, 1/3 száza-

lék váltó díj és eddig összesen 158 koronában bíróilag már megállapított költségek erejéig Martonosban Pálfi Zoltán házában leendő eszközésére 1903. évi január hó 22-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venri szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni. Amennyiben az árverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. LX. t.-cz. 120 §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Székelykereszturt, 1903. évi január hó 4. napján.

SZALONTAI ALBERT,
kir. bir. végrehajtó.

AZ

Udvarhelymegyei Takarékpénztár Részvénytársaság

1903. február hó 15-én d. e. 9 órakor

Székelyudvarhelyen, hivatalos helyiségében tartja

XXI-IK RENDES KÖZGYÜLÉSÉT.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletéről a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Választás.

A közgyűlésre a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitására lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

Székelyudvarhely, 1903. január hó 14-én.

Az igazgatóság.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Ön is tudja meg,

hogy a The Hallwood Cash Register Company által Amerikában gyártott fizetőpénztárak a legkövetesebbek és ez időszert a legjobbak a világon,

merta The Hallwood fizetőpénztárnál elérhető, hogy a főnök egy pillanat alatt, egy tekintésre megláthatja, hány Receptért fizető vevője és azoktól végösszegben mennyi bevétele volt, ugyanakkor azt is látja, hogy hány vevőjének összesen mennyiért adott el kézi eladást, valamint megtudhatja, hogy különlegességért, vagy saját különlegességért hány vevője és azoktól összesen mennyi volt a be-

vétele. Végül óhajra még egy ötödik végösszegező is áll rendelkezésre, mely egy külön a körülményekhez mérten bármire alkalmazható.

Tehát elvitázhatlan, hogy a The Halwood-féle fizető pénztár, a mely „öt” műveletet végez, „öt” más gyártmányu fizetőpénztárral ér fel, minthogy ezeknek csak egy összegezőjük van és így csak egy művelet forgalmát összegezik.

THE HALLWOOD
CASH REGISTER CO
BUDAPEST, VI., DALSZINHÁZ-UTCZA 10.

Egy Hallwood
fizetőpénztár „öt”
más gyártmányu
fizetőpénztárt
helyettesít.

Ösmeri ön a legujabb „Kalmár“-rostákat

Lóhere-mag és gabonatisztító gépeket?

Mindezek a gazda legjobb kincskereső eszközei

Bővebb felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

KALMÁR ZS. UTÓDA, rostagyáros Hódmezővásárhelyen.

Szekely borkereskedés

részvénytársaság

Szekelykeresztúron
tisztá, finom zamatu

BOROKAT

árusít *jutányos árakban*. A közönség saját érdekét védi meg, ha innen szerzi be szükségletét.

Forgalomban levő borai :

Asztali	1901. évi	40 fillér
Asztali (szénaverési)	1901. „	48 „
Finom asztali	1895. „	52 „
Pecsenye	1892. „	56 „
Schiller (piros)	1896. „	52 „
Ráczürmös	—	56 „
Rózsamáli	1896. „	64 „
Rizling I.	1890. „	90 „
Rzling II.	1896. „	72 „
Lieányka	1890. „	120 „

Életrevalóság, becsületbeli dolog megbecsülni, pártolni a nagyközönség érdekét szolgáló intézményeket. élnetlenség, gyámoltalanság ellenkezőt cselekedni.

Törlő- és táblaszivacsok

legnagyobb választékban, olcsó árak mellett a „Szekely-Udvarhely“ kiadóhivatalában kaphatók.

A Richter-féle LINIMENTUM CAPS. COMP. Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik kőszvényél, csúznál és meghüléseknél.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerertárban kapható. Főraktár: Török József, gyógyszerésznél Budapesten.

Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállítók.
Rudolstadt.

Eredeti friss töltésben és csomagolásban kapható: Nagysolymosi KONCZ ÁRMIN gyógyszerertárban Székelyudvarhelyt.

SCHICHT-féle

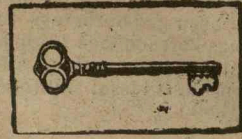
SZAPPAN

VÉDJEGYE

szarvas

vagy

kulcs

Legjobb, legtartósabb és legolcsóbb szappan.
Mindenütt kapható.

KÉPES LEVELEZŐLAPOK

gyönyörű kivitelekben, legnagyobb választékban állandóan kaphatók a „Szekely-Udvarhely“ kiadóhivatalában (Betegh Pál könyvkereskedése). **UJDONSÁGOK!**

Több százféle változat!

Egyedül valódi angol

Thierry A. gyógyszerész BALZSAMA

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva és ajánlva.

Az üvegek felszerelése a keresk. törvény mintavédelme alatt áll.

Allein echter Balsam
aus der „Hilfengal-Apothek“
in Prag
A. Thierry in Prograda
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

E balzsam belsőleg és külsőleg használható. Ez: 1. Utólérhetetlen hatású gyógyszer a tüdőnek, a mellnek minden kóros állapotokban, enyhíti a hurutot, csillapítja a váladékot, véget vet a fájdalmas köhögésnek s gyógyítja a legrégebb bajokat. 2. Kitűnő hatása van a torokgyulladás, rekedtség és a többi torokbajoknál. 3. Alaposan elűzi a lázakat. 4. Meglepően gyógyítja a gyomor- s a bél-betegségeket és szaggatásokat a testben. 5. Szelíden mozditja elő a székelést s a vér tisztulását, megtisztítja a veséket, megszabadít a buskomorságtól s a hypochondriától, javítja az átvégnyat s az emésztést. 6. Nagyszerű szolgálatokat tesz fogfájáskor, odvasfogaknál és szájróhadáskor s általában minden fog- és szájbajoknál, megszünteti a felbűfögést, a szájnak s a gyomornak büzeit. 7. Külsőleg csodálatos gyógyhatással bír a sebekre, új és régi forradásokra, orbáncz kiütést, varak, megfagyott s megégett tagokra rüh, fekély s bőrduzzadás és repedés stb. esetében megszünteti a fejfájást, zugást, szaggatást, kőszvényet, fülfájdalmat stb. Ügyeljünk mindig pontosan az itt látható zöld apácza védjegyre. Hamisítástól legjobban megóv az, ha közvetlenül tőlem gyáramból rendelnek eredeti szab. kartonokban Ausztria-Magyarország minden postaállomására bérmentve 12 kis vagy 6 dupla üveg 4 korona. Bosznia és Hercegovina részére 4 korona 40 fillér. Kevesebb nem küldetik széjjel Szétküldés csak előrefizetés vagy előleg küldése mellett.

Miért szenved ön? holott minden féle és fajta, még oly régi sebre biztos gyógyulást talál és majdnem mindig elkerüli a fájdalmas és veszélyes operálást valamint amputálást

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcs

használatánál, rendkívül jó hatása, a sebek gyógyulásánál valamint a fájdalmak enyhítésénél utólérhetetlen. A valódi centifólium kenőcs alkalmazható: A gyermekágyasok rossz természetű mellbajainál, szoptatók mellkeményedése, a tej elapadásának, az orbáncznak eseteiben, továbbá mindenféle régi sérvek, láb- és csontnyílások, sebek, folyások, dagadt lábak s csont-évesedéseknél, vágás, szurás, lövés és ütés által előidézett sebeknél; az idegen testek, pl.: üveg, szálka, homok, tövis, serét stb. eltávolításánál; mindenféle daganat, kinövés, képződmény, karbunkulus és ráknál; végre pokolvar, körömféreg, körömgülyés, a lábna járásközben történt kisebesülése, fagyás és égetés okozta sebek, a betegek és gyermekek fekvés általi kisebesülése, torokdaganat, meggyült vér, fülzugás stb., stb. eseteiben. — A szállítás kizárólag az összegre előre küldése mellett eszközöltetik. Két tégely csomagolással, postai szállítási díjjal együtt 3 korona 60 fillér. Számos eredeti bizonyítvány rendelkezésre áll. Arra kérek mindenkit, hogy óvakodjék a hatás nélküli hamisítások vevésétől s arra ügyelni, hogy a tégelybe be van-e a fenti védjegyem és czégem: Thierry (Adolf) Limited gyógytára az „Orangyal Pregradában, égetve.

Ezen gyógyhatásukban fölülmulhatlan két szer nemcsak a romlásnak nincs kitéve sőt ellenkezőleg, minél régebb, annál értékesebb és hathatósabb, nem árt sem a fagy, sem a forróság, tehát minden évszakban használható. Majdnem minden esetben segítenek és eredménnyel járnak, legalább az orvos érkeztéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy hasonló feldicsért érték- és hatás nélküli ugynevezett pótszereket venni, melyekért a pénz haszontalanul dobják ki, hanem mindig ezen rég kipróbált olcsó és megbízható, emellett teljesen ártalmatlan, világhírű szereket kell használni, melyeknek minden családban az eshetőségekre készenlétben kellene lenni. Hol olyant nem kapunk, mely a valódiság minden jelét magán viseli, rendeljük meg egyszerűen direkte és czimezzük:

Thierry (Adolf) Limited „Orangyal-gyógyertár“ Pregrada
Rohitsch-Sauerbrunn

mellett. Központi raktár Budapesten Török F. gyógyertárban, Zágrábban Mittelbach S. gyógy tárában és Bécsben Hradi L. gyógyiárában.

